

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Tanárképző Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	II. szintű pedagógiai modul
1.6 Szak / Képesítés	A tárgyat választó tanárszakosok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Alternatív pedagógiák						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Ozsváth Ludith Maria						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Ozsváth Ludith Maria						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	56				
3.8 A félév össz-óraszama	98				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmódszertan
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • Tervezési, didaktikai képességek és értékelési képességek (az oktatási folyamat tervezése; oktatási stratégiák, módszerek és tanulásszervezési eljárások adekvát alkalmazása, az értékelési stratégiák ismerete és alkalmazása)

. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő férőhellyel rendelkező, számítógéppel és projektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • mozgatható padok és asztalok, vetítő, számítógép, hangfal, internetkapcsolat, CD

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. Oktatási programok és tevékenységek tervezése a középfokú és a középiskola utáni oktatásban a differenciálás és az individualizálás elveinek megfelelően.</p> <p>C2. Az egyes szakterületeken belül az episztemológiailag igazolt alapvető tudományos tartalmak lefordítása a tanulók/tanulók kognitív és nem kognitív képességeire.</p> <p>C3. A tanítási folyamat optimalizálása a kezdeti/diagnosztikai és prediktív, folyamatos/formatív, végső/összegző értékelési stratégiák révén szerzett információk megfelelő felhasználásával.</p> <p>C4. Megfelelő oktatási légkör biztosítása az oktatási és képzési tevékenységek optimális körülmények között történő elvégzéséhez és a válsághelyzetek megoldásához az osztályteremben/képzési csoportban.</p> <p>C5. Iskolai és szakmai tanácsadás és pályaválasztási tanácsadás a középfokú és a középiskola utáni oktatásban részt vevő tanulóknak/tanulóknak</p> <p>C6. Hatékony kommunikáció a középfokú és a középiskola utáni oktatásban részt vevő tanulók/tanulók képzésében és fejlesztésében részt vevő valamennyi oktatási szereplővel, pedagógiai és társadalmi kontextusban.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1. Az etikai és deontológiai mércék tiszteletben tartása az oktatási döntéshozatalban.</p> <p>CT2. Tudományosan igazolt ismeretek alkalmazása az iskolai oktatás megtervezésében és megvalósításában</p> <p>CT3. Együttműködő problémamegoldás multidiszciplináris csapatokban és a szakmai gyakorlatok előmozdítása akciókutatói projektek révén.</p> <p>CT4. A saját szakértelemmel és szakmai fejlődéssel kapcsolatos kritikai reflexió fejlesztése, amelyet folyamatosan értékelnek formatív értelemben.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók tudatosítsák a reformpedagógiák sajátos gyermekképét, tanulásszervezési koncepcióit és építsék azokat be saját szemléletükbe; • A külföldi és magyar reform-, illetve alternatív pedagógiai irányzatok, iskolakoncepciók, törekvések felismerése; • Tájékozódás az alternatív pedagógiai intézmények világába való bekapcsolódás lehetőségeiről. • A pedagógiai/szakmai koncepció és az alternatív módszerhasználat közötti paradigmatis összefüggések felismerése, érvényesítése a tervezésben és az oktatási folyamat kivitelezésében
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók tudatosítsák a reformpedagógiai koncepciók kibontakozásának történelmi hátterét; • A hallgatók legyenek képesek a reformpedagógia és az alternatív pedagógia fogalmi differenciálására; • A legfontosabb reformpedagógiai iskolakoncepciók felismerése és az alternatív iskolai pedagógia rendszertani összefoglalása képességének kialakítása; • A hallgatók legyenek képesek megrajzolni az egyes reformpedagógiai irányzatok gyermekképét és ismerjék fel a gyermekkép és a tanulásszervezés közötti összefüggéseket; • Az alternatív pedagógiák tanulásszervezési módszereinek és sajátos értékelési funkcióinak, típusainak ismerete és megfelelő alkalmazása

8.1. A tantárgy tartalma

Téma	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8.1.1. A tantárgy tartalma, követelmények és feladatok meghatározása	Előadás, megbeszélés	
8.1.2. A régebbi korok oktatáskritikája és az emberbarát nevelés gondolata	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Pukánszky Béla (szerk.): <i>Két évszázad gyermekei</i> Németh András: <i>A reformpedagógia múltja és jelene</i>
8.1.3. A reformpedagógia előfutárai	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Pukánszky Béla (szerk.): <i>Két évszázad gyermekei</i> Németh András: <i>A reformpedagógia múltja és jelene</i>
8.1.4. A nevelés és gyermekfelfogás változásai a modern korban	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Pukánszky Béla (szerk.): <i>Két évszázad gyermekei</i> Németh András: <i>A reformpedagógia múltja és jelene</i>
8.1.5. A Montessori pedagógia és iskola	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Kurucz Rózsa: <i>Montessori-pedagógia</i> Kurucz Rózsa: <i>Montessori pedagógiai szöveggyűjtemény pedagógusoknak és pedagógusjelölteknek</i> Montessori, Maria: <i>Módszerem kézikönyve</i> Montessori, Maria: <i>Az ember nevelése</i> Montessori, Maria: <i>A gyermek felfedezése</i>
8.1.6. A Waldorf pedagógia és iskola	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Lindenberg, Christoph: <i>Waldorf-iskolák: szorongás nélkül tanulni, tudatosan cselekedni</i> Klingborg, Arne – Carlgren, Frans: <i>Szabadságra nevelés: Rudolf Steiner pedagógiája: képek és tudósítások a nemzetközi Waldorf-iskolai mozgalomról</i> Ekler Ágnes: <i>A Waldorf-pedagógia és a korproblémák</i>
8.1.7. A Dalton-terv pedagógia és iskola	Előadás, közös feldolgozás	Németh András – Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Pukánszky Béla (szerk.): <i>Két évszázad gyermekei,</i>
8.1.8. A Jenaterv-pedagógia és iskola	Előadás, közös feldolgozás	Németh András – Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Peter, Petersen: <i>A Kis Jena-Plan</i> Horváth Attila: <i>Jenaplan – egy humánus alternatíva</i>
8.1.9. A Freinet-pedagógia és iskola	Előadás, közös feldolgozás	Németh András – Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Eperjesy Barnáné – Zsámboki Károlyné: <i>Freinet itt és most</i>

		Freinet, Celestin: <i>A Modern Iskola technikája</i>
8.1.10. Az alternatív iskolák főbb típusai és világnézeti háttere. Didaktikai-metodikai, szervezeti jellemzők és nevelésméleti alapelvek	Előadás, közös feldolgozás	Németh András – Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Czike Bernadett: <i>Az alternatív iskolák jellemzői – kezdeti elveik, mai gyakorlatuk</i>
8.1.11. A pedagógus szerepének és a nevelés-oktatás térbeli környezetének változásai	Előadás, közös feldolgozás	Németh András – Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Czike Bernadett: <i>Az alternatív iskolák jellemzői – kezdeti elveik, mai gyakorlatuk</i> Freiberg, Jerome – Rogers, Carl (2007): <i>A tanulás szabadsága</i>
8.1.12. Drámapedagógia elméletben és gyakorlatban	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Gabnai Katalin (2001): <i>Drámajátékok. Bevezetés a drámapedagógiába</i> , Budapest Kaposi László: <i>Drámafoglalkozások</i> Debreczeni Tibor: <i>Drámapedagógiai órák alsóban, felsőben és főiskolán</i>
8.1.13. Projektoktatás	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Hegedűs Gábor: <i>Projektpedagógia</i> Honfi Anita – Komlódi Nóra: <i>Projektpedagógia</i> , Budapest M. Nádaszi Mária: <i>A projektoktatás elmélete és gyakorlata</i>
8.1.14. Alternatív módszerek alkalmazása a hagyományos oktatásban	Előadás, közös feldolgozás	Németh András — Ehrenhard Skiera: <i>Reformpedagógia és az iskola reformja</i> Suhai Anna: <i>Alternatív pedagógiai programok a közoktatásban</i> Klein Sándor – Soponyai Dóra: <i>A tanulás szabadsága Magyarországon</i>

Könyvészet:

Albulescu, Ion (2014): *Pedagogii alternative*, Editura All, București
Catalano, Horațiu – Albulescu, Ion (2020): *Alternativa educationala. Step by step. Abordari teoretice si pragmatice*, Editura DPH, București
Czike Bernadett (1977): *Az alternatív iskolák jellemzői – kezdeti elveik, mai gyakorlatuk*. In: Új Pedagógiai Szemle, 1997/6.
Clouder, Christopher – Rawson, Martyn (2014): *Waldorf Education*, Floris Books, Edinburgh
Debreczeni Tibor (é. n.): *Drámapedagógiai órák alsóban, felsőben és főiskolán*, Kecskemét
Eperjesy Barnáné-Zsámboki Károlyné (1995): *Freinet itt és most*, Budapest
Freinet, Celestin (1982): *A Modern Iskola technikája*, Budapest
Freiberg, Jerome – Rogers, Carl (2007): *A tanulás szabadsága*, Budapest
Gabnai Katalin (2001): *Drámajátékok. Bevezetés a drámapedagógiába*, Budapest
Honfi Anita – Komlódi Nóra (2010): *Projektpedagógia*, Budapest
Horváth Attila (1992): *Jenaplan – egy humánus alternatíva*. In: *Iskolakultúra*, 17-19. sz.
Németh András — Ehrenhard Skiera (1999): *Reformpedagógia és az iskola reformja*, Budapest
Kaposi László (2013): *Drámafoglalkozások*, Budapest
Klein Sándor – Soponyai Dóra (2011): *A tanulás szabadsága Magyarországon*, Budapest
Klingborg, Arne – Carlgren, Frans (1992): *Szabadságra nevelés: Rudolf Steiner pedagógiája: képek és tudósítások a nemzetközi Waldorf-iskolai mozgalomról*, Budapest
Kurucz Rózsa (1995): *Montessori-pedagógia*, Budapest
Kurucz Rózsa (1995): *Montessori pedagógiai szöveggyűjtemény pedagógusoknak és pedagógusjelölteknek*, Veszprém
Lindenberg, Christoph (2004): *Waldorf-iskolák: szorongás nélkül tanulni, tudatosan cselekedni*, Budapest

Montessori, Maria (2014): *The Montessori Method*, Routledge
M. Nádasi Mária (2010): *A projektoktatás elmélete és gyakorlata*, Budapest
Németh András (1998): *A reformpedagógia múltja és jelene*, Budapest
Petersen, Peter (1988): *A Kis Jena-Plan*. Budapest
Petrasch, Jack (2018): *Să înțelegem pedagogia Waldorf*, Editura Litera, București
Schumacher, Eva (2019): *Pedagogia Montessori, înțelegere, aplicare și experimentare*, Editura DPH, București

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8.2.1. A szemináriumi tevékenység témái, időbeosztás		
8.2.2. Szent Ágoston, Rotterdami Erasmus, Comenius nevelési szemlélete	Korabeli írások feldolgozása kooperatív csoportban	Háttéranyag: Szent Ágoston: <i>Vallomások</i> Rotterdami Erasmus: <i>A balgaság dicsérete</i> Comenius: <i>Didactica magna</i>
8.2.3. Rousseau nevelési szemlélete	Korabeli írások feldolgozása kooperatív csoportban	Háttéranyag: Rousseau, J. J.: <i>Emil, avagy a nevelésről</i>
8.2.4. Pestalozzi és Fröbel nevelési szemlélete	Korabeli írások feldolgozása kooperatív csoportban	Háttéranyag: Pestalozzi, J. H.: <i>Válogatott művei</i>
8.2.5. Montessori-pedagógia	Montessori Mária írásainak feldolgozása kooperatív csoportban A Montessori-pedagógia elemzése csoportban	Háttéranyag: Pukánszky Béla (szerk.): <i>A gyermek évszázada</i> Montessori, Maria: <i>Az ember nevelése</i> Montessori, Maria: <i>A gyermek felfedezése</i> http://montessori.lap.hu
8.2.6. Waldorf-pedagógia	Rudolf Steiner írásainak feldolgozása, a Waldorf-pedagógia elemzése csoportban	Háttéranyag: Pukánszky Béla (szerk.): <i>A gyermek évszázada</i> Steiner, Rudolf: <i>A gyermek egészséges fejlődése</i> www.waldorf.hu
8.2.7. A Dalton-terv pedagógia	A Dalton-terv pedagógia elemzése csoportban	Háttéranyag: Pukánszky Béla (szerk.): <i>A gyermek évszázada</i> Parkhurst, Helen: <i>A Dalton-terv</i> www.hungaro-dalton.hu
8.2.8. A Jenaterv-pedagógia	A Jenaterv-pedagógia elemzése csoportban	Háttéranyag: Pukánszky Béla (szerk.): <i>A gyermek évszázada</i> Petersen, Peter: <i>A Kis Jena-Plan</i>
8.2.9. A Freinet-pedagógia	A Freinet-pedagógia elemzése csoportban	Háttéranyag: Pukánszky Béla (szerk.): <i>A gyermek évszázada</i> Freinet, Celestin: <i>A Modern Iskola technikája</i> www.freinet.hu
8.2.10. Az alternatív iskolák jellemzői	Összehasonlító elemzés kooperatív csoportban	Háttéranyag: Czike Bernadett: <i>Az alternatív iskolák jellemzői – kezdeti elveik, mai gyakorlatuk</i> Klein Sándor – Soponyai Dóra: <i>A tanulás szabadsága Magyarországon</i> http://alternativiskola.lap.hu
8.2.11. A tanárszerep változása	Összehasonlító elemzés kooperatív csoportban	Háttéranyag: Czike Bernadett: <i>Az alternatív iskolák jellemzői – kezdeti elveik, mai gyakorlatuk.</i>

		Carl Rogers: <i>A tanulás szabadsága</i>
8.1.12. Drámapedagógia az oktatásban	Drámapedagógiai témafeldolgozás	Háttéranyag: Debreczeni Tibor: <i>Drámapedagógiai órák alsóban, felsőben és főiskolán</i> Gabnai Katalin: <i>Drámajátékok</i> Kaposi László: <i>Drámafoglalkozások</i>
8.1.13. Pedagógiai projekt	Projekttervek készítése kooperatív csoportban	Háttéranyag: M. Nádasi Mária: <i>A projektoktatás elmélete és gyakorlata</i> Honfi Anita – Komlódi Nóra (2010): <i>Projektpedagógia</i>
8.1.14. Alternatív módszerek a hagyományos oktatásban	Elemzés kooperatív csoportban	Klein Sándor – Soponyai Dóra: <i>A tanulás szabadsága Magyarországon</i> http://alternativiskola.lap.hu

Általános könyvészet:

Albulescu, Ion (2014): *Pedagogii alternative*, Editura All, București
Catalano, Horațiu – Albulescu, Ion (2020): *Alternativa educationala. Step by step. Abordari teoretice si pragmatice*, Editura DPH, București
Comenius (1992): *Didactica magna*, Pécs
Ekler Ágnes (2004): *A Waldorf-pedagógia és a korproblémák*, Budapest
Hegedűs Gábor (2002): *Projektpedagógia*, Budapest
Montessori, Maria (1978): *Az ember nevelése*, Budapest
Montessori, Maria (1995): *A gyermek felfedezése*, Budapest
Montessori, Maria (2014): *The Montessori Method*, Routledge
Parkhurst, Helen (1982): *A Dalton-terv*, Budapest
Pestalozzi, J. H. (1959): *Válogatott művei*, Budapest
Petersen, Peter (1988): *A Kis Jena-Plan*. Budapest
Petrasch, Jack (2018): *Să înțelegem pedagogia Waldorf*, Editura Litera, București
Pukánszky Béla (szerk., 2000): *A gyermek évszázada*, Budapest
Pukánszky Béla (szerk., 2003): *Két évszázad gyermekei*, Budapest
Rotterdami Erasmus (1987): *A balgaság dicsérete*, Budapest
Rousseau, J. J. (1965): *Emil, avagy a nevelésről*, Budapest
Schumacher, Eva (2019): *Pedagogia Montessori, înțelegere, aplicare și experimentare*, Editura DPH, București
Suhai Anna (1999): *Alternatív pedagógiai programok a közoktatásban*. In: Új Pedagógiai Szemle 1999/12.
Szent Ágoston: *Vallomások*, <http://mek.oszk.hu/04100/04187/04187.pdf>
Steiner, Rudolf (2005): *A gyermek egészséges fejlődése*, Budapest
Vekerdy Tamás (2005): *Másféle iskolák. (Talán: a Waldorf?)*, Budapest
<http://alternativiskola.lap.hu>; www.waldorf.hu; <http://montessori.lap.hu>; www.freinet.hu; www.hungaro-dalton.hu



9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tanári munkához szükséges tervezési, szakmódszertani felkészültség

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli	pontozás	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív szemináriumi részvétel A szemináriumi tevékenység alapján portfólió összeállítása	Portfólió pontozása	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel az előadáson és szemináriumon (70%) • A követelmények teljesítése min. 50%-ban (a házi dolgozatok beadása a megegyezés szerinti határidő kötelező, a házi dolgozatok utólag nem pótolhatóak) 			

- Portfólió – a követelmények teljesítése min. 50%-ban
- Írásbeli jegy min. 5-ös.

Keltezés:	A tantárgyfelelős aláírása:	Szemináriumvezető aláírása	
2023. 09. 10.	dr. Ozsváth Ludith Maria 	dr. Ozsváth Ludith Maria 	

Az intézeti jóváhagyás dátuma

A Tanárképző Intézet igazgatója

